

Titel: Første Afsnit.

Citation: "Første Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r03-shoot-chptrd1e22316/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel I.

Om Retternes Virkefæde.

Lovforslagets Forsudsætning, hvis nærmere Udvikling lovrigt hører hjemme i Lovforslaget om Domsmagts Ordning, er, at al Retspleje i første Instans saavel civil som kriminel i Reglen holder hos Landsretterne. Under dem henhører altsaa enhver ikke særlig undtaget Sag. Men den praktiske Fornødenhed kræver paa det civile ikke mindre end paa det kriminelle Omraade, at der ved Siden af den som Regel gjældende ordinære Processform aabnes Udgang til en billigere og simpleere Behandling af Smaasager, en Tanke, som derfor ogsaa har gjort sig gjældende i vor nu bestaaende Ret (mindre Gældssager, private Politisager). De Fordele, Underretsbehandlingen ifølge Lovforslaget skal frembyde med Hensyn til Sige mindre Sager, bestaa især deri, at Sagen kan afgjøres i Nærheden af Parterne, nemlig ved Underretstribunals egen Retsbetjent, hvorved Udgifter til Parternes og Vidners Rejser spares, og at Processformernes Simpelt, navnlig den Omstændighed, at intet forudgaaende skriftligt Grundlag skal tilvejebringes af Parterne, i Forbindelse med Dommernes vidtgrebende Beskyttelse, gjør det muligt for Parterne at undvære Sagsførerhjælp, hvortil endelig som et mere afcesorisk Kortrin kan ses, at Sagen netop paa Grund af Parternes Nærhed og Processformernes Simpelt i Reglen vil kunne tilendebringes forholdsvis hurtigt.

En saadan særlig for mindre Sager indrettet Procedure er i de nyere Tider indført næsten allevegne, skønt under forskellige Navne og paa forskjellig Maade (i England County Courts, i Frankrig juges de paix, i Hannover Amtsgerichte, i Østerrig Bezugsgerichte), og det kan vistnok paafaaes, at man overalt

er tilfreds hermed, og snarere har været betænkt paa at gaa videre paa denne Bane, end at standse eller gaa tilbage. Det har man undertiden fra et vist tilsyneladende strengt Principstandpunkt gjort Indsigelser imod disse simple Processformer, idet man har sagt, at Rettens Pleje burde omgives med lige saa store og sikre Garantier i smaa Sager som i store, dels fordi Retten overhovedet er lige saa hellig i det Smaa som i det Store, dels fordi en Sag af ringe Pengeværdi for den fattige Part kan være af endog mere indgribende Betydning end en Sag af større Pengeværdi for den velhavende Part. Imod denne Betragtning maade forjener først og fremmest at fremhæves, at det overalt netop er bleven fordret og hørdet som en Fordel for de fattigere Samfundsklasser, at en særlig paa Smaasager beregnet Procedure haves, og Mangelen af en saadan er bleven betragtet som en Samfundets Uret mod eller Tilfidsfattelse af deres Interesser, idet de derved bleve faktisk retløse i mange Tilfælde. Men dernæst er det ogsaa en Misfandelse eller Overdrivelse af Statens Pligter med Hensyn til Retsplejen, paa alle Punkter og til det Yderste at kræve Idealtets Fordringer tilfredsstillede. Som en menneskelig Institution, der arbejder med begrænsede materielle og personelle Kræfter, kan Staten ligesaa lidt i Retsplejen som ved dens andre Opgaver, saasom Undervisningsvæsen, Hærvæsen, Sundhedsvæsen, Postvæsen &c. i. v., paatage sig at realisere de ideale Fordringer uden Afkortning eller Beskæring, men den maa nøjes med at udføre disse saaledes, som Forholdene tillade det. Det kan derfor hverken i civile eller kriminelle Sager forlanges af den, at enhver den ubetydeligste Sag skal behandles med samme Omstændighed og med et ligesaa stort Apparat af Dommere og Sagsførere som de vigtigste og betydeligste Sager. En anden Sag er det naturligt, at ogsaa den paa de mindre Sager særligt beregnede Procedure bør indrettes saa hensigtsmæssigt, som Bezugsprocessens særlige Bæmme gjør det muligt.

I de fleste kontinentale Processlove, saasom baade den franske og den hannoveranske, er der lovrigt en endnu skarpere Grænse mellem den ordinære Processmaade og den saakaldte Bezugsproces